[1963] 2 ఎస్. సి. ఆర్. 163

1962, ఏప్రిల్, 17.

ఎం/ఎస్. సూరజ్మల్ నాగర్మల్
v.
పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం

(ఎస్. జూనియర్ దాస్, ఎం. హిదయతుల్లా మరియు జె. ఓ. షా, జె.జె.)

డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టం కింద నియమించబడిన ఆర్బిట్రేషన్-ఆర్బిట్రేటర్, కోర్టు తీర్పుపై అప్పీలు చేసుకునే హక్కు, 1939 నాటి ఎక్స్పర్సిబుల్ డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా యాక్ట్, 1939 (35), ఎస్ఎస్ 19(1), 19(1)(ఎఫ్) మరియు (జి), 19(3)(సి)-డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్స్, 1939, ఆర్.ఆర్. 75 ఎ, 19, రెండవ నిబంధన.

పిటిషనర్లకు చెందిన జనపనార నిల్వకు ఉపయోగించే మూడు గోదాములు, ఖాళీ స్థలాలను కౌలుదారులుగా గుర్తించారు. డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా యాక్ట్ 1939 ప్రకారం రూపొందించిన నిబంధనల్లోని రూ.75 ఏ ప్రకారం గోదాములను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది. భారత రక్షణ చట్టంలోని సెక్షన్ 19(1)(బి) ప్రకారం యజమానికి చెల్లించాల్సిన పరిహార మొత్తాన్ని నిర్ణయించడానికి మధ్యవర్తిని నియమించారు. ఆదాయ నష్టం, వ్యాపార నష్టానికి పరిహారం చెల్లించాలన్న పిటిషనర్ వాదనను మధ్యవర్తి తోసిపుచ్చారు. ఆర్బిట్రేటర్ కు వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన అప్పీలు సమర్థనీయం కాదని కలకత్తా హైకోర్టు కొట్టివేసింది.

డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం నియమించబడిన మధ్యవర్తి కోర్టు కాదని, హైకోర్టు అప్పిలేట్ అధికార పరిధికి లోబడి ట్రిబ్యునల్ లేదని పేర్కొంది. ఈ చట్టం ద్వారా మధ్యవర్తి ఇచ్చిన తీర్పుపై అప్పీలు చేసుకునే హక్కు లభిస్తుంది, కానీ ఆ హక్కును ఉపయోగించడం చట్టం కింద రూపొందించిన నిబంధనల ప్రకారం పరిమితం చేయబడింది. 19 వ అధికరణలోని రెండవ నిబంధన ప్రకారం ఆర్బిట్రేటర్ ఇచ్చిన పరిహారం మొత్తం రూ.5000 మించని తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయబడదు/- క్లెయింను పూర్తిగా తోసిపుచ్చే తీర్పులో ఇచ్చిన మొత్తం రూ.5000 మించదు, అందువలన హైకోర్టులో అప్పీలు చేయబడుతుంది.

సివిల్. అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 403 ఆఫ్ 1959.

1948 ఒరిజినల్ డిక్రీ నెంబరు 28 నుంచి అప్పీల్ లో కలకత్తా హైకోర్టు 1955 జూన్ 27 న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేశారు.

ఎ.వి.విశ్వనాథ శాస్త్రి. మరియు బి.పి. మహేశ్వరి, పిటిషనర్ కోసం.

ప్రతివాదిగా బి.సేన్, పి.కె.ఛటర్జీ, పి.కె.బోస్.

1962. ఏప్రిల్ 17. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో..

షా, జె.-మెస్సర్స్. ఇకపై పిటిషనర్లుగా పేర్కొనబడే సూరజ్మల్ ఎన్గార్మల్- శ్రీ హనుమాన్ సేవా ట్రస్ట్కు చెందిన శ్యామ్ నగర్ జనపనార గోడౌన్గా ప్రసిద్ధి చెందిన మూడు గోదాములు మరియు ఖాళీ స్థలాన్ని కౌలుదారులుగా పేర్కొన్నారు. ఈ గోదాములను పిటిషనర్లకు చెందిన జనపనారను నిల్వ చేయడానికి ఉపయోగించారు. ఆగస్టు 17, 1943 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా, డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్స్, 1939 లోని రూల్ 75 ఎ కింద జారీ చేయబడిన ఉత్తర్వుల ద్వారా, గోదాములను అభ్యర్థించి, 1943 సెప్టెంబరు 21 న స్వాధీనం చేసుకున్నారు. గోదాముల యజమానులకు చెల్లించాల్సిన పరిహార మొత్తాన్ని ఒప్పందం ద్వారా నిర్ణయించలేకపోవడంతో 1939 రక్షణ చట్టంలోని సెక్షన్ 19(ఎల్)(బి) ప్రకారం మధ్యవర్తిని నియమించారు. గిడ్డంగుల యజమానులుగా శ్రీ హనుమాన్ సేవా ట్రస్ట్ పరిహారం కోరింది. ఆదాయ నష్టం, వ్యాపారానికి నష్టం, 18,000 టన్నుల జనపనార, కొన్ని ఇనుప పనిముట్ల తొలగింపునకు పరిహారం

చెల్లించాలని పిటిషనర్ కోరారు. నష్టపరిహారం రూ.లక్షగా పిటిషనర్లు అంచనా వేశారు. ఆర్బిట్రేటర్ డిసెంబర్ 13, 1917 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా అప్పీలుదారులు అభ్యర్థన ఫలితంగా వాస్తవ వ్యాపార నష్టాన్ని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారని గమనించారు మరియు పిటిషనర్ల వాదనను తోసిపుచ్చారు.

ఆర్బిట్రేటర్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా కలకత్తా హైకోర్టుకు అప్పీలు చేశారు. పిటిషనర్లు క్లెయిమ్ విలువ రూ.1,50,000/-గా పేర్కొన్నారు. డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టంలోని సెక్షన్ 19(ఎల్) (ఎఫ్), (జి), ఎస్.19(3) (సి), డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా యాక్ట్ కింద రూపొందించిన 2 వ నిబంధనను దృష్టిలో ఉంచుకుని అప్పీల్ నిర్వహించలేమని అప్పీల్ విచారణలో పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రం వాదించింది. పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం లేవనెత్తిన వాదనను సమర్థించిన హైకోర్టు అప్పీలును కొట్టివేసింది. స్పెషల్ లీవ్ తో పిటిషనర్లు ఈ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు.

1939 భారత రక్షణ చట్టంలోని 35 వ సెక్షన్ లోని సీఎల్ (1) ప్రకారం.

భారత ప్రభుత్వ చట్టం, 1935 లోని సెక్షన్ 2119 లోని సబ్ సెక్షన్ (2)లో వివరించిన స్వభావంతో సెక్షన్ 19 ఎ కింద లేదా ఈ చట్టం కింద చేసిన ఏదైనా నియమం ద్వారా లేదా ఏదైనా నియమం ప్రకారం ఏదైనా చర్య తీసుకున్నట్లయితే, నష్టపరిహారం చెల్లించబడుతుంది, దాని మొత్తాన్ని ఇకపై నిర్దేశించిన విధంగా మరియు సూత్రాలకు అనుగుణంగా నిర్ణయించాలి. అంటే :-

X x x x

> (ఎఫ్) కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన మొత్తాన్ని మించని సందర్భాల్లో తప్ప ఆర్బిట్రేటర్ ఇచ్చిన తీర్పుపై హైకోర్టులో అప్పీల్ చేయాలి.
>
> (జి) ఈ సెక్షన్ లో పొందుపర్చిన విధంగా, అక్కడ రూపొందించిన ఏ నిబంధనల్లోనైనా ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న ఏ చట్టంలోనూ ఈ సెక్షన్ కింద మధ్యవర్తిత్వాలకు వర్తించదు. సబ్ సెక్షన్ (3) మెటీరియల్ విషయానికొస్తే ఇలా అందిస్తుంది:-
>
>> "(3) ప్రత్యేకించి మరియు పైన పేర్కొన్న అధికారం యొక్క సాధారణతకు ఎటువంటి పక్షపాతం లేకుండా, అటువంటి నియమాలు సూచించవచ్చు:-
>>
>> **X x x**
>>
>> (సి) అప్పీలు లేని తీర్పు యొక్క గరిష్ట మొత్తం." 1945 మార్చి 22 న జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ప్రకారం నష్టపరిహారం చెల్లింపునకు మధ్యవర్తిత్వానికి సంబంధించి సెక్షన్ 19 ప్రకారం నిబంధనలు రూపొందించారు. నిబంధనల్లోని రూల్ 19 ఇలా ఉంది: "19. ఆర్బిట్రేటర్ ఇచ్చిన తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా అప్పీలును రూల్ 17 కింద పంపిన తీర్పు కాపీని కలెక్టర్ స్వీకరించిన తేదీ నుంచి ఆరు వారాల్లోగా సమర్పించాలి.
>>
>> ఈ నిబంధనలను మరింత విస్తృతం చేసిన తీర్పుపై అప్పీలు చేయరాదని, పరిహారం మొత్తం ఏకమొత్తంలో రూ.5,000 లేదా నెలకు రూ.250 మించరాదని స్పష్టం చేసింది.
>
> డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం నియమించబడిన ఆర్బిట్రేటర్ హైకోర్టు యొక్క అప్పిలేట్ అధికార పరిధికి లోబడి కోర్టు లేదా ట్రిబ్యునల్ కాదు. డిఫెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టం ద్వారా ఆర్బిట్రేటర్ ఇచ్చిన తీర్పుపై అప్పీలు చేసుకునే హక్కు లభిస్తుంది, కానీ ఆ హక్కు నిబంధనలు నిర్దేశించిన విధంగా పరిమితం చేయబడుతుంది. రూల్ 19 లోని రెండో నిబంధన ప్రకారం నష్టపరిహారం మొత్తం రూ.5000/-మించని వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా అప్పీలు చేయకూడదు.
>
> పిటిషనర్ వాదనను ఆర్బిట్రేటర్ తిరస్కరించాడు మరియు వారికి ఎటువంటి పరిహారం ఇవ్వబడలేదు.

పిటిషనర్ల తరపున శ్రీ విశ్వనాథ శాస్త్రి వాదనలు వినిపిస్తూ, సెక్షన్ 19 (1) లోని సిఎల్ (ఎఫ్) ప్రకారం శాసనసభ అన్ని తీర్పులపై అప్పీలు చేసుకునే హక్కును కల్పించిందని, ఆ సందర్భాలలో మాత్రమే కొంత మొత్తాన్ని ఇవ్వాలని పరిమితి విధించిందని, అయితే అలా ఇచ్చిన మొత్తం రూ.5,000/- కంటే తక్కువగా ఉందని వాదించారు. అప్పీలు హక్కును పరిమితం చేసే పరిమితిని ఖచ్చితంగా పరిగణించాలని న్యాయవాది వాదించారు. ఏ కారణం చేతనైనా నష్టపరిహారం ఇవ్వని పక్షంలో సెక్షన్ 19(1)లోని సీఎల్ (ఎఫ్), రూల్ 19 లోని రెండో నిబంధన వర్తించవని చెప్పారు. మా తీర్పులో ఆ వాదనలో బలం లేదు. అప్పీలు అనేది శాసనం యొక్క ఒక జీవి. ఆర్బిట్రేటర్ హైకోర్టుకు సబార్డినేట్ అయిన కోర్టు కాదు, స్పష్టంగా అలా అందించబడితేనే అప్పీల్ అబద్ధం అవుతుంది. ఇచ్చిన పరిహారం రూ.5,000/- మించని పక్షంలో ఈ తీర్పుపై అప్పీలు చేయరాదని శాసనసభ పేర్కొంది. కొంత మొత్తం ఇచ్చినా, అలా ఇచ్చిన పరిహారం రూ.5,000/- కంటే తక్కువగా ఉంటేనే అప్పీల్ నిర్వహణకు ఉన్న పరిమితి అమల్లోకి వస్తుందని ఈ నిబంధనలో పేర్కొనలేదు. ఒకవేళ ఆర్బిట్రేటర్ క్లెయింను తిరస్కరించి, ఏమీ ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తే, మా తీర్పులో, ఈ కేసు రూల్ 19 యొక్క 2 వ నిబంధన పరిధిలోకి వస్తుంది, ఇది ఇవ్వబడిన పరిహారం మొత్తం రూ. 5,000/-కు మించదు.

రూల్ 19 లోని 2 వ నిబంధన ఒక నియమాన్ని అమలు చేస్తుంది, దీనికి సమాంతరాన్ని కనుగొనడం కష్టం. అప్పీల్ చేసే హక్కు కొనుగోలు చేసే అథారిటీ లేదా ఆర్బిట్రేటర్ ముందు లేదా హైకోర్టు ముందు హక్కుదారుడు చేసిన దావాపై ఆధారపడి ఉండదు: ఇది మధ్యవర్తి ఇచ్చిన పరిహారం మొత్తంపై మాత్రమే ఆధారపడి ఉంటుంది. అయితే, ఈ నియమం అసాధారణంగా అనిపించవచ్చు, అప్పీల్ చేసే హక్కును కోర్టు పొడిగించడానికి మరియు క్లెయిమ్ పూర్తిగా తిరస్కరించబడిన హక్కుదారుడు హైకోర్టులో అప్పీల్ చేయడానికి వీలు కల్పించదు. ఇచ్చిన మొత్తం రూ.5,000/- దాటితేనే అప్పీల్ చేసుకునే హక్కు ఉంటుంది.

ఆ దృష్ట్యా హైకోర్టు అప్పీలును విచారించకపోవడం సరైందే. అప్పీల్ విఫలమై కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.